

Høring om lisensfellingsperioden for jerv

Klima- og miljødepartementet sender med dette på høring alternative forslag i tilknytning til lisensfellingsperiodens lengde for jerv, og eventuell endring i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rowilt (rowiltforskriften).

De alternative forslagene er at:

- 1) § 10 femte ledd bokstav b blir værende som i dag, altså lisensfellingsperiode for jerv i perioden fra 10. september til og med 15. februar.
- 2) § 10 femte ledd bokstav b endres slik at lisensfellingsperioden for jerv utvides til 20. august - 15. februar i hele landet.
- 3) § 10 femte ledd bokstav b endres slik at lisensfellingsperioden for jerv utvides til 20. august - 15. februar i områder der det er åpnet for villreinjakt. Dette for ytterligere samordning av lisensfellingsperioden for jerv med perioden for villreinjakt.
- 4) § 10 femte ledd bokstav b endres for en treårsperiode slik at lisensfellingsperioden for jerv utvides til 20. august - 15. februar i utvalgte områder der det er åpnet for villreinjakt. Dette som en prøveordning for å kunne evaluere effekter av ytterligere samordning av lisensfellingsperioden for jerv med perioden for villreinjakt.

Det tas sikte på en endelig avgjørelse og eventuell ikrafttredelse innen 20. august 2022, slik at eventuelle endringer i lisensfellingsperioden kan gjøres gjeldende forstkommende lisensfellingsperiode.

Høringssvar sendes inn ved å bruke skjemaet for høringssvar på regjeringen.no. Ved tekniske problemer kan innspill, med referanse 21/3721, i stedet sendes på e-post til postmottak@kld.dep.no. Fristen for å sende inn innspill er 29. juli 2022.

Liste over høringsinstanser følger vedlagt. Høringsinstansene bes vurdere om saken skal sendes til eventuelle underliggende etater eller tilsluttede virksomheter eller samarbeidende organisasjoner.

Alle som ønsker det kan uttale seg, selv om de ikke er oppført på listen over høringsinstanser.

Høringsuttalelsene er offentlige etter offentlighetsloven og blir publisert på regjeringen.no.

1. Bakgrunn

I Hurdalsplattformen står følgende:

«Regjeringen vil [...] (e)ffektivisere lisensjakt på jerv med mer moderne jaktmetoder».

Stortinget har vedtatt et bestandsmål på 39 årlige ungekull av jerv i Norge, og at lisensfelling utført av vanlige jegere skal være hovedvirkemiddelet i regulering av bestandens størrelse og utbredelse. I noen regioner har lisensfelling ikke vært effektiv nok til å møte de politiske målsettingene, og flere tiltak på landsbasis har derfor blitt iverksatt de senere år. Det er gjennomført en prøveordning med bruk av elektronisk overvåking av fangstbås samt bruk av kunstig lys på åte, og begge virkemidler er etablert som fast ordning i hele landet fra 2020. Videre er det blant annet arrangert motivasjonskurs m.m. for jegere i ulike deler av landet. Årlig gjennomfører også Statens naturoppsyn et større ekstraordinært uttak av jerv, både enkeltindivider og hiuttak (mordyr og/eller valper), og det er en målsetting å redusere denne andelen så langt som mulig.

Regjeringen har i Hurdalsplattformen lagt føringer om at det skal sikres at bestandsmålene følges opp, og at bestandene skal forvaltes i tråd med det bestandsmålet som til enhver tid er vedtatt av Stortinget. Videre vil regjeringen innrette praktiseringen av rovviltforliket slik at kvoter for lisensfelling tas ut i samsvar med vedtak, og effektivisere lisensfelling av jerv med mer moderne jaktmetoder. En høring av alternative forslag knyttet til varigheten av lisensfellingsperioden for jerv er en oppfølging i samsvar med regjeringserklæringen.

Under følger en helhetlig vurdering av lisensfellingsperiodens varighet, og departementets vurderinger knyttet til ulike alternativer. Vi ønsker høringsinstansenes syn på disse alternativene.

Det er i forbindelse med dette arbeidet innhentet en faglig vurdering fra Miljødirektoratet. Miljødirektoratet har ved utførelse av oppdraget også innhentet en gjennomgang av eksisterende kunnskap fra Norsk Institutt for Naturforskning (NINA).

2. Biologiske forhold og dyreetiske hensyn

Fastsettelse av lisensfellingstider og fellingsperioder er sentrale elementer i bestandsforvaltningen av rovdyr. Grunnleggende biologi og økologi hos de ulike artene setter ytre rammer for aktuell jakttid/fellingsperiode. Ved fastsettelse av jakt- og fellingsperioder er det lagt vekt på hensynet til yngletidsfredning og at det ikke tillates jakt eller felling i pågående reproduksjonssesong der felling av voksne individer gir dødelighet på avkom. Videre har hensynet til yngletidsfredning vært et påkrevd og allment akseptert rammevilkår i rovviltforvaltningen. Betydningen av dyreetiske hensyn i forbindelse med jakt og felling går blant annet frem av viltloven § 9 andre ledd siste setning, naturmangfoldloven § 15 første ledd andre setning og lov om dyrevelferd §§ 3 og 20.

Av den faglige vurderingen fra Miljødirektoratet, samt rapporten som er utarbeidet av NINA i forbindelse med oppdraget, framgår det at det ikke finnes sikker kunnskap om hvordan jervevalper vil bli påvirket av en utvidelse av lisensfellingsperioden i forkant av dagens periode som starter 10. september. Det finnes imidlertid noe data som gir indikasjoner på når valpene er uavhengige av mora, slik som vektdata, tidspunkt for valpenes utvandring og tid mora tilbringer med valpene.

Med utgangspunkt i gjennomsnittlig fødselstidspunkt vandrer jervevalper ut fra mordyret sitt revir rundt 15. september, men en del blir i mordyret sitt revir en del lenger. Mor og valper tilbringer over halvparten av tiden sammen 20. august, men det er usikkert hvor avhengig jervevalpene er av mordyret på dette tidspunktet. Ved å kombinere dette med vektdata ser det ut til at de fleste tispevalpene har nådd voksenvekt rundt 20. august, men ikke hannvalpene.

Modellering basert på avlivede valper i Norge og estimerte vekstkurver viser at de fleste jervevalper (90 %) har estimert fødselstidspunkt i løpet av en periode på

ca. 1 måned (5. februar – 12. mars), og de fleste av disse blir født i siste halvdel av februar. Modelleringen indikerer likevel en relativt stor variasjon i fødselstidspunkt fra 24. januar til 30. mars. Generelt vil sannsynligheten for negativ påvirkning på valpene bli større jo tidligere lisensfellingsperioden starter, og de dyreetiske utfordringene vil kunne være større for jervevalper født seint (mars) sammenlignet med ungekull som blir født tidlig (januar).

3. Hensyn til effektiv felling

Hvorvidt lisensfelling har vært effektiv oppfattes oftest ved å se på hvor stor del av den tildelte lisensfellingkvoten som blir felt innenfor aktuell lisensfellingsperiode. Måling av effektivitet blir dermed avhengig av at kvoter for lisensfelling settes til et realistisk nivå og at det antall dyr som tillates felt faktisk befinner seg i området, noe som ikke alltid er tilfelle. Interessen for lisensfelling av jerv påvirker også effektiviteten i ulike områder. Hvor mange lisensjegere som driver faktiske forsøk på felling varierer, og dermed også forutsetningene for å vurdere effektiviteten av lisensfelling i ulike områder. Departementet viser i denne sammenheng også til at det fra 2020 ble etablert nye virkemidler (elektronisk varsling ved fangstbås og kunstig lys på åte), som kan nyttes ved lisensfelling av jerv. Det er grunn til å anta at det vil ta noe tid å oppnå den fulle effekten av disse virkemidlene. Videre vil det etter departementets vurdering være mulig å nå bestandsmålet innenfor bruk av gjeldende virkemidler.

Bestandssituasjon og fellingsresultat

Etter ett år med lav effektivitet i lisensfellingsperioden 2017-2018, viser fellingstallene en økende trend på landsbasis de etterfølgende årene. Målt etter hvor stor andel av kvoten som blir felt, viser tallene at det er regionale forskjeller. Resultatene fra lisensfellingsperioden 2021-2022 (tabell 1) viser at effektiviteten har vært størst i region 3 (Oppland), 5 (Hedmark) og 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal), etterfulgt av region 7 (Nordland) og region 8 (Troms og Finnmark). I region 1 (Vestland, Rogaland, Vest-Agder), 2 (Buskerud, Vestfold og Telemark, Aust-Agder) og 4 (Akershus, Oslo, Østfold) var fellingsprosenten lav.

Tabell 1. Oversikt over dyr felt av lisensjegere og andre døde jerver belastet lisensfellingskvoten i lisensfellingsperioden 10. september 2021 – 15. februar 2022.

Region	Total kvote	Hunndyr kvote	Belastet totalt	Belastet hunndyr	Felt av lisensjegere	Felling-% totalt	Felling-% hunndyr
Reg 1*	8	8	1	0	1	13%	0%
Reg 2	2	2	0	0	0	0%	0%
Reg 3	15	8	12	7	9	80%	88%
Reg 4	1	1	0	0	0	0%	0%
Reg 5**	35	22	23	11	22	66%	50%
Reg 6	32	16	21	13	16	47%	81%
Reg 7	18	9	8	5	6***	44%	56%
Reg 8 TR	12	8	6	4	5	50%	50%
Reg 8 FI	30	15	4	1	1	13%	7 %
	153	89	75	37	60		

Den politiske målsettingen i forvaltning av jervebestanden er angitt som et antall årlige ungekull nasjonalt, og bestandsmålet er videre fordelt mellom landets rovviltregioner, jf. rovviltforskriften §§ 3 og 4. En forståelse av hensynet til effektiv felling av jerv må derfor også ses i sammenheng med bestandssituasjonen for jerv opp mot bestandsmål. Rovdata publiserer årlig en rapport som viser bestandsstatus for jerv, og siste statusrapport viser at det også her er regionale forskjeller i måloppnåelse (NINA rapport 2031, Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2021). Tallene i Rovdata sin rapport viser at det ved å se på gjennomsnittet for den siste treårsperioden er region 3 (Oppland), 5 (Hedmark), 6 (Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal) og 8 (Troms og Finnmark) som har hatt en jervebestand over de regionale bestandsmålene. I de øvrige fire regionene har bestanden vært i samsvar med de regionale bestandsmålene.

Tabell 2. Tabellen er hentet fra NINA rapport 2031 og viser bestandsmål og bestandsstatus for jerv nasjonalt og fordelt på de åtte ulike forvaltningsregionene for årene 2019-2021.

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2019	2020	2021	Gjennomsnitt	Antall jerv	SE
1	-	0	0	0	0	-	-
2	-	0	0	0	0	-	-
3	4	8	7**	8	7,7	48,0	8,4
4	-	0	0	0	0	-	-
5	5	12	9**	18	13	81,5	19,6
6	10	18*	17	17	17,3	108,6	17,6
7	10	11	12	8	10,3	64,7	12,7
8***	10(3)	13(5)	18(7)	9(5)	13,3	83,5	19,5
Sum	39	62	63	60	62	386,4	42,9

* Antall ynglinger i region 6 ble oppdatert fra 17 til 18 i etterkant av rapporteringen i 2019 (Rovdata 2020)

** En yngling i region 3 ble flyttet til region 5 i etterkant av rapporteringen i 2020 (Rovdata 2021)

*** tallene i parentes angir ynglinger i tidligere Finnmark fylke.

De senere år har region 5 (Hedmark) utmerket seg med en jervebestand betydelig større enn det regionale bestandsmålet. I 2021 ble det registrert født 18 ungekull i Hedmark mot et bestandsmål på 5 årlige ungekull. Den viktigste forklaringen på dette er imidlertid ikke mangel på effektiv lisensfelling, men at det i større deler av regionen ikke er åpnet for lisensfelling fordi det er vurdert å ikke være lovhjemmel for uttak. Dette har sammenheng med at jerven i de aktuelle delene av Hedmark ikke utgjør et tilstrekkelig skadepotensial på beitedyr, og at det ikke har gjort seg gjeldende offentlige interesser av vesentlig betydning som tilser felling av jerv, jf. naturmangfoldloven (nml.) § 18. En endring i lisensfellingsperiodens varighet vil dermed ikke få betydning for bestandsregulering av jerv i disse deler av region 5 (Hedmark).

Forventet effekt av oppstart 20. august

Gitt de etiske betenkelighetene knyttet til negativ effekt en tidligere oppstart av lisensfellingsperioden kan ha på jervevalpenes overlevelse, bør det kunne anføres en forventet sterk økning i effektiviteten av lisensfellingens dersom oppstart flyttes fram til 20. august. Videre vil hensynet til effektive uttak måtte vektet sterkere enn dyrevelferdsmessige utfordringer knyttet til potensiell redusert overlevelse for jervevalper.

Det er vanskelig å vurdere hvilken effekt en eventuell tidligere oppstart av lisensfellingsperioden (20. august) kan ha på fellingsresultatet. Det er imidlertid nærliggende å sammenligne perioden 20. august – 10. september med første del av gjeldende lisensfellingsperiode (10. september – 1. oktober), da forholdene normalt vil være lignende med blant annet mangel på snø. Basert på en slik

sammenligning kan en forvente at det på landsbasis gjennomsnittlig vil bli felt i størrelsesorden 4-8 flere jerver per år i perioden fra 20. august til 10. september. Legger man til grunn en slik forventning, om gjennomsnittlig 4-8 flere jerver felt nasjonalt på lisensfelling per år, vil effekten ikke ha særlig betydning med tanke på uttak av lisensfellingskvoter eller redusert behov for ekstraordinære uttak. Dette bør tillegges stor vekt. Et usikkerhetsmoment i denne sammenheng er hvilken effekt en samtidig oppstart med villreinjakta eventuelt kan ha i områder med villreinjakt. En samtidig oppstart med villreinjakt kan potensielt gi en økt effekt i lisensfellingen av jerv, fordi et større antall jegere kan drive samjakt med villrein over en lengre periode. Dette vil imidlertid igjen avhenge av flere faktorer, slik som jerveforekomst, antall villreinjegere som vil drive samtidig fellingsforsøk av jerv i villreinområdene m.m.

Villreinområder og jerveforekomst

Villreinjakta varer fra 20. august til 30. september. Dersom tidligere oppstart av lisensfellingsperioden for jerv avgrenses til kun områder med villreinjakt, vil effekten som utgangspunkt kunne bli mindre enn om lisensfellingsperioden starter tidligere i hele landet. Dette fordi villrein kun forekommer i deler av Sør-Norge (sør for Trondheim) og tidligere oppstart av lisensfellingen følgelig vil omfatte mer avgrensede deler av lisensfellingsområder for jerv. Samtidig er det usikkert hvilken tilleggseffekt en samtidig oppstart av villreinjakta kan ha for fellingsresultat av jerv i slike områder.

Villreinområder med fast reproduserende forekomst av jerv er knyttet til deler av regionene 3 (Oppland), region 5 (Hedmark) og sørlig deler av region 6 (Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal). Enkeltindivider av jerv, og i noen få tilfeller ungekull, opptrer også i region 1 (Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Sogn og Fjordane) der det i enkelte områder er potensial for samtidig villreinjakt og lisensfelling av jerv. Utover disse regioner er det også villrein i region 2 (Buskerud, Telemark, Vestfold), men i denne regionen er det kun uregelmessig og sjelden aktivitet av enkeltindivider av jerv.

Med denne bakgrunn vil en samordnet oppstart av lisensfelling av jerv med villreinjakt følgelig først og fremst kunne ha et potensial for økt fellingsprosent av jerv i region 3 (Oppland), 5 (Hedmark) og i sørlige deler av 6 (Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal). Samtidig fremgår det av fellingsoversikten i

tabell 1 at dette også er de regionene der effektiviteten av lisensfelling av jerv er størst. Utviklingen av hvor effektiv lisensfelling er i disse regionene de senere år tilsier derfor ikke et særskilt behov for tidligere oppstart av lisensfellingsperioden i disse områdene. Videre vil betydningen av endret lisensfellingsperiode være ytterligere mindre i regioner med villrein, men sjelden forekomst av jerv (region 1 (Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Sogn og Fjordane)) og 2 (Buskerud, Telemark, Vestfold)). Jerv opptrer mer sjeldent og uregelmessig i de sistnevnte regionene.

Samtidig er det slik at det også i regionene 1 (Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Sogn og Fjordane), 3 (Oppland), 5 (Hedmark) og 6 (Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal) regelmessig gjennomføres ekstraordinære uttak av jerv. Ekstraordinære uttak i form av avliving av mordyr og/eller valper i yngleperioden er et virkemiddel som bør benyttes i minst mulig grad, og det vil være i tråd med denne målsettingen om mer effektiv lisensfelling kan bidra til å redusere behovet for slike uttak. Som beskrevet over er det svært begrenset forventning til i hvor stor grad en tidligere oppstart av lisensfellingsperioden for jerv kan bidra til mer effektiv lisensfelling og dermed redusere behovet for ekstraordinære uttak. Samtidig er det usikkerhet knyttet til hvilken effekt samtidig oppstart med villreinjakta kan ha, og det kan derfor ikke utelukkes at en slik endring kan ha større effekt enn antatt i områder med villreinjegere.

4. Departementets vurdering

Jakt- og fellingsperioder skal på den ene siden bidra til effektive uttak i tråd med gjeldende politikk. Samtidig er det viktig at de perioder som gjelder for bestandsregulering gjennom kvotejakt og lisensfelling ivaretar grunnleggende etiske hensyn til yngletidsfredning. Dette er et grunnleggende prinsipp i all viltforvaltning.

Gjeldende lisensfellingsperiode for jerv er avgrenset blant annet med grunnlag i kunnskap fra forskning på arten. I dette er det blant annet vurdert hva som er nødvendige begrensninger som følge av at jervevalper i en periode er avhengig av mordyret for å overleve, i tråd med prinsippet om yngletidsfredning som er et grunnleggende prinsipp i viltforvaltningen. Videre har man også sett på hensynet til overholdelse av internasjonale avtaler, som innebærer at jerven i Norge er

totalfredet. Jervens bestandsstatus er også en av grunnene til at tilstanden for hovedøkosystemet fjell i Norge ikke er god nok.

Departementet mener det er viktig å holde fast på grunnleggende etiske prinsipper som yngletidsfredning i all forvaltning av vilt. Dette må gjelde også for arter som kan gjøre skade på husdyr eller tamrein, slik som jerv. En lisensfellingsperiode som medfører risiko for at valper ikke overlever dersom mordyret blir skutt vil være svært betenkelig, særlig dersom dette innføres på permanent basis.

En utvidelse av lisensfellingsperioden for jerv slik at den starter 20. august, kan ut fra foreliggende kunnskap komme i konflikt med de biologiske hensyn beskrevet i punkt 2. Dette tilsier isolert sett at det ikke bør etableres en tidligere oppstart av lisensfellingsperioden. Kunnskapen om dette er imidlertid noe usikker.

Departementet har ikke tatt stilling til om det bør vurderes endring av tidspunktet for oppstart av lisensfellingsperioden for jerv, eller hvordan en slik eventuell endring bør gjøres. Det er derfor vi sender dette forslaget med ulike alternativer på alminnelig høring. I det videre diskuterer departementet fire alternativer, og det er ønskelig med innspill fra høringsinstansene på disse.

1. Beholde gjeldende lisensfellingsperiode for jerv

Effekten av lisensfelling vil som beskrevet over påvirkes av flere faktorer, slik som blant annet vær- og føreforhold, antall aktive lisensjegere og kvotestørrelser opp mot faktisk jervebestand. Videre er det slik at etter et lavt uttak i lisensfellingsperioden 2017-2018 har fellingstallene hatt en økende trend på landsbasis de etterfølgende fem årene. På bakgrunn av at det fra 2020 ble innført nye virkemidler med bruk av elektronisk varsling av fangstbåser og kunstig lys på åte, er det etter departementets vurdering grunn til å anta en ytterligere effektivisering av lisensfelling innenfor gjeldende lisensfellingsperiode og gjeldende virkemiddelbruk de kommende år.

Gjeldende avgrensning av lisensfellingsperioden for jerv er etablert av hensyn til både å tilrettelegge for effektive uttak i tråd med gjeldende politikk og samtidig ivareta grunnleggende etiske hensyn til yngletidsfredning. Det foreligger ikke sikker kunnskap om tidspunkt for når jervevalper blir uavhengige av mordyret.

Det at kunnskapen om disse biologiske forhold er usikker, kan tilsa at lisensfellingsperioden ikke bør utvides ytterligere før eventuell ny kunnskap viser at dette ikke er problematisk med tanke på etiske hensyn til yngletidsfredning.

2. Lisensfellingsperioden for jerv utvides til 20. august – 15. februar i hele landet

Som beskrevet i alternativ 1 vil effekten av lisensfelling kunne påvirkes av flere faktorer, og det er vanskelig å vurdere hvilken effekt en eventuell tidligere oppstart av lisensfellingsperioden kan ha på fellingsresultatet. Det er imidlertid nærliggende å sammenligne perioden 20. august – 10. september med første del av gjeldende lisensfellingsperiode (10. september – 1. oktober), da forholdene normalt vil være lignende med blant annet mangel på snø. Basert på en slik sammenligning kan en forvente at det på landsbasis gjennomsnittlig vil bli felt i størrelsesorden 4-8 jerver per år i en lisensfellingsperiode fra 20. august til 10. september. En slik begrenset effekt vil ikke ha særlig betydning med tanke på uttak av lisensfellingskvoter eller redusert behov for ekstraordinære uttak.

Forventet effekt av tiltaket må veies opp mot eventuelle negative virkninger, i dette tilfellet grunnleggende etiske hensyn til yngletidsfredning. Vi har ikke sikker kunnskap om tidspunkt for når jervevalper blir uavhengige av morddyret og kan klare seg på egen hånd, men det finnes noe data som gir indikasjoner på dette, slik som vektdata, tidspunkt for valpenes utvandring og tid mora tilbringer med valpene. Videre er det variasjon i fødselstidspunkt for jervevalper, og valper fra sent fødte kull vil være mer utsatt for lavere overlevelse dersom morddyr felles tidlig. Foreliggende kunnskap om disse biologiske og etiske hensyn tilsier at man bør være forsiktig med å gi en permanent åpning for å starte lisensfelling av jerv i hele landet fra 20. august.

Et alternativ for å redusere sannsynligheten for negative virkninger på jervevalpenes overlevelse kan være å knytte spesifikke vilkår til lisensfelling i perioden 20. august – 10. september. Eksempler på vilkår kan være forbud mot bruk av hund fordi dette kan øke faren for splitting av morddyr og valper, og forbud mot felling av jerv dere flere dyr opptrer sammen.

3. Lisensfellingsperioden for jerv utvides til 20. august – 15. februar i områder det er åpnet for villreinjakt

Som beskrevet i alternativ 2 vil effekten av lisensfelling kunne påvirkes av flere faktorer, og det er vanskelig å vurdere hvilken effekt en eventuell tidligere oppstart av lisensfellingsperioden kan ha på fellingsresultatet. En sammenligning med første del av gjeldende lisensfellingsperiode antyder samtidig at forventet effekt av en fremskyndet oppstart 20. august vil være begrenset. Et usikkerhetsmoment i denne sammenheng er hvilken effekt en samtidig oppstart med villreinjakta eventuelt kan ha i områder med villreinjakt. Dette vil imidlertid igjen avhenge av flere faktorer, slik som jerveforekomst, antall villreinjegere som vil drive samtidig fellingsforsøk av jerv i villreinområdene m.m. Ettersom det ved en avgrensning kun til områder med villreinjakt vil være tidligere oppstart i langt mer avgrensede områder sammenlignet med alternativ 2, kan dette tilsa at effekten vil bli lavere enn i alternativ 2. Legges en forventning om slik begrenset effekt til grunn, vil tidligere oppstart i områder med villreinjakt ikke ha særlig betydning med tanke på uttak av lisensfellingskvoter av jerv eller redusert behov for ekstraordinære uttak.

Forventet effekt av tiltaket må veies opp mot eventuelle negative virkninger, i dette tilfellet grunnleggende etiske hensyn til yngletidsfredning. Som beskrevet over tilsier usikkerheten i kunnskapen om tidspunkt for jervevalpenes uavhengighet fra mordyret (føre-var-prinsippet) at man bør være forsiktig med å endre til et tidligere tidspunkt for oppstart av lisensfelling av jerv. At dette gjøres i mer avgrensede områder, i dette alternativet kun i områder der det er åpnet for villreinjakt, vil redusere omfanget av eventuelle negative effekter på jervevalpenes overlevelse. Muligheten for slike negative effekter knyttet til yngletidsfredningen må likevel avveies opp mot formålet med tiltaket om mer effektiv lisensfelling av jerv.

4. Lisensfellingsperioden for jerv utvides til 20. august – 15. februar som en prøveordning i utvalgte områder det er åpnet for villreinjakt

I hovedsak vil de samme forhold som beskrevet under alternativ 3 her gjøre seg gjeldende, men med noen forskjeller. En forskjell vil være at en prøveordning i utvalgte områder med villreinjakt vil avgrense arealet for lisensfelling av jerv i perioden 20. august – 10. september noe mer, og dermed kunne ytterligere redusere forventningen om effekt i form av økt felling av jerv. Samtidig vil en mer avgrenset prøveordning redusere sannsynligheten for større negative virkninger

for jerven, og også bedre grunnlag for å kunne ha en tettere oppfølging for å fortløpende undersøke effekter av tiltaket og gjennomføre en evaluering etter endt prøveperiode.

Totalt er det 24 villreinområder i Norge. En eventuell videre utvelgelse av aktuelle områder for en slik prøveordning kan skje på ulike måter, men departementet mener det kan være naturlig å ta utgangspunkt i noen kriterier som står sentralt i den helhetlige rovviltforvaltningen. Eksempler på utvalgs-kriterier kan være bestandssituasjonen for jerv i de aktuelle forvaltningsregionene, soneinndelingen mellom jerveprioritert og beiteprioritert område i de regionale forvaltningsplanene og skadesituasjonen for sau.

5. Departementets forslag

Fellingsperiodenes varighet ved lisensfelling av rovvilt reguleres av rovviltforskriften § 10 femte ledd. Femte ledd angir i dag følgende fellingsperioder:

a) gaupe: 1. februar til og med 31. mars

b) jerv: 10. september til og med 15. februar

c) bjørn: 21. august til og med 15. oktober

d) ulv innenfor ulvesonen 1. januar til og med 15. februar

e) ulv utenfor ulvesonen 1. desember til og med 31. mai.

Lisensfellingsperioden for jerv er angitt i § 10 femte ledd bokstav b. Departementet ønsker innspill på fire alternative forslag knyttet til lisensfellingsperioden for jerv (endring angitt i kursiv):

Alternativ 1:

- Bokstav b endres ikke.

Alternativ 2:

- Bokstav b endres til «jerv: 20. august til og med 15. februar».

Alternativ 3:

- Bokstav b endres til «jerv: 20. august til og med 15. februar *i områder det er åpnet for villreinjakt*».

Alternativ 4:

- Bokstav b endres til «jerv: 20. august til og med 15. februar, *som en prøveordning i noen utvalgte områder det er åpnet for villreinjakt*».

6. Øvrige vurderinger

Departementet har i saken basert seg på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om jerv. Kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml. § 8 anses oppfylt.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for, jf. nml. § 10, i form av statusrapporter fra Rovdata og annen informasjon fra forskning og bestandsregistreringer om regulær og irregulær avgang m.m. Gitt at omfanget av lisensfelling fremdeles vil skje innenfor rammen av tildelte kvoter, mener departementet den samlede belastningen som utgangspunkt i liten grad vil påvirkes av lisensfellingsperiodens avgrensing. Ettersom kunnskapen om tidspunkt for jervevalpenes uavhengighet fra morddyret er usikker, kan det imidlertid ikke utelukkes en mulig negativ effekt knyttet til redusert overlevelse av jervevalper. Departementet mener dermed prinsippet om samlet belastning skal tillegges noe vekt i denne saken. På tilsvarende måte mener departementet at føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, skal tillegges noe vekt grunnet den nevnte usikkerheten knyttet til jervevalpenes overlevelse.

Når det gjelder avveining mellom hensyn til naturmangfold og øvrige viktige samfunnsinteresser og samiske interesser, jf. naturmangfoldloven § 14 første og annet ledd, viser departementet til at det i stor grad er slike øvrige samfunnsinteresser som i denne saken har gjort at departementet gjennomfører en høring rundt tidspunkt for oppstart av lisensfellingsperioden for jerv.

Målsettingen med forutsigbar forvaltning av jerv nær fastsatt bestandsmål har sterk tilknytning til det forhold å begrense tap av beitedyr.

På bakgrunn av en samlet vurdering beskriver departementet ulike forhold knyttet til § 10 femte ledd bokstav b, og alternative muligheter for en eventuell endring av tidspunktet for oppstart av lisensfellingsperioden for jerv.

Departementet vil avslutningsvis presisere at, uavhengig av lisensfellingsperiodens lengde, må vilkårene for felling i naturmangfoldloven og rovviltforskriften være oppfylt for at felling skal kunne skje.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet kan ikke se at noen av de alternative forslagene vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

8. Forslag til forskriftsendringer

Departementet har ikke tatt stilling til de ulike alternativene fremlagt i dette høringsbrevet i form av å foreslå ett konkret alternativ. Departementet har heller ikke gjort en klar prioritering mellom alternativene. Departementet ønsker en reell høring og innspill fra høringsinstansene knyttet til alle fire alternativer før det tas stilling til saken.